

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta

Bakalářská práce

VOLNÝ ČAS DĚTÍ V RODINÁCH S AU PAIR

Autorka práce:	Tereza Jungbauerová
Vedoucí práce:	Mgr. Michal Novotný
Studijní program:	Pedagogika volného času

2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem autorkou této kvalifikační práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Českých Budějovicích, dne 20. 6. 2023

.....
Tereza Jungbauerová

Poděkování

Chtěla bych vyjádřit poděkování mému vedoucímu Mgr. Michalu Novotnému za cenné rady a připomínky, které mi pomohly při vypracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat mojí rodině a přátelům, kteří mě podporovali po celou dobu studia.

Obsah

ÚVOD.....	5
1 VOLNÝ ČAS.....	7
1.1 Definice pojmu volný čas.....	7
1.2 Funkce volného času	8
1.3 Volný čas dětí	10
1.4 Hra jako náplň dětství	12
2 AU PAIR.....	15
2.1 Historie au pair.....	15
2.2 Definice au pair	15
2.3 Práva a povinnosti au pair	17
3 VÝCHOVA	19
3.1 Definice pojmu výchova	19
3.2 Výchovné styly.....	20
3.3 Výchovné problémy v hostitelských rodinách	22
3.3.1 Vztah au pair – dítě	25
3.3.2 Vztah au pair a rodiče	25
4 Respondentky.....	27
ZÁVĚR	36
Seznam použité literatury	38
Seznam použitých internetových zdrojů.....	40
Seznam zkratek	41
PŘÍLOHY	42
Seznam příloh – ilustrační fotografie.....	42
ABSTRAKT	47
ABSTRACT.....	48

ÚVOD

Pro zpracování bakalářské práce jsem si zvolila téma „Volný čas dětí v rodinách s au pair“.

V současné době je mezi mladými lidmi velice populární vycestovat po střední škole do zahraničí. Mladí lidé touží zažít dobrodružství, zdokonalit se v cizím jazyce, poznat jiné kultury a mnoho dalšího. Jednou z možností, jak vycestovat bez potřeby většího obnosu peněz, je pracovat jako au pair. Mladé lidi to láká především proto, že i bez závatných částek se podívají do jiné země a po určitou dobu si v dané zemi vydělávají.

Pro někoho může být překvapivé, že délka mateřské dovolené není ve všech státech stejně dlouhá. Například ve Velké Británii činí délka mateřské dovolené pouze 26 týdnů s možností přidání dalších 26 týdnů.¹ S Českou republikou, kde mají matky nárok na mateřskou dovolenou 28 týdnů a následně rodičovskou dovolenou až do 3 let věku dítěte, je to opravdu nesrovnatelné. Právě z důvodu, že matky v západních zemích musí zpátky do práce velmi brzy po porodu, je v zahraničí velký zájem o služby au pair. Ohodnocení těchto služeb je pro rodiny zanedbatelnou částkou a většina z nich si tyto výdaje může dovolit. Je to pro ně zcela normální, mnohdy až nepostradatelnou součástí péče o malé děti.

Předkládaná práce je teoretická, autorka se zaměřila na kvalitní zdroje. Jejím cílem je popsat a následně porovnat, jak tráví volný čas děti v rodinách s au pair. Autorka bude porovnávat britskou rodinu, kde působila jako au pair, a další hostitelské rodiny svých kolegyně. První kapitola se věnuje volnému času (dále jen VČ), zahrnuje vymezení pojmu, jeho funkce, VČ dětí a také seznamuje čtenáře s hrou, jako neodmyslitelnou součástí dětství. Druhá kapitola se celá týká tématu au pair. Zahrnuje historii, definici pojmu a práva a povinnosti au pair. Poslední kapitola se věnuje výchově, ve které jsou vymezeny pojmy výchova, výchovné styly, výchovné problémy v hostitelských rodinách a následně vztah mezi au pair a dítětem a vztah mezi au pair a rodiči.

Mezi výchozí zdroje, které použila ve své bakalářské práci, patří *Děti, mládež a volný čas* od B. Hofbauera, *Jak ve volném čase?: projekty her pro volný čas dětí a mládeže* od J. Veselé, *Pedagogika volného času* od J. Hájka a kol. Za důležité zdroje pro svou práci také považují publikace *Au pair: praktický rádce pro práci v zahraničí* od S. Griffith

¹ Srov. CZEXPATS IN SCIENCE: Jak je to v Británii s mateřskou s porovnáním s ČR?. [online]. 2019 [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <<https://czexpats.org/clanek/jak-je-to-v-britanii-s-materskou-v-porovnani-s-cr/>>

a S. Legg, dále *Au-pair* od Z. Búrikové a Z. Millera a v neposlední řadě *Praktická příručka pro chůvy* od M. Pitákové. Tyto publikace jsou velmi zajímavé a doporučuji je všem budoucím au pair, které chtějí vycestovat do zahraničí. Autorka k práci taktéž využila několik internetových zdrojů v angličtině.

Autorka čerpá z vlastních zkušeností, které získala při svém pobytu v zahraničí, může potvrdit, že každá rodina je jiná a má odlišné zásady, návyky a pravidla. Získala tak cenné zkušenosti, a přestože v mnoha ohledech má na věci výchovy odlišný názor než anglické rodiny, některé z nich již využívá při výchově svého syna.

1 VOLNÝ ČAS

„Volný čas je nejdůležitější součástí našeho života.“

Denis Diderot

1.1 Definice pojmu volný čas

Už Aristoteles ve své publikaci Etika Nikomachova vytvořil celou přepracovanou koncepci, podle které má být VČ věnovaný uvažování, teoretickým činnostem a filozofii.² Chápání VČ je různé a závisí na přístupu jednotlivých autorů.

Břetislav Hofbauer ve své publikaci uvádí, že se jedná o čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život. VČ se také někdy vymezuje jako čas, který zbývá po splnění pracovních i nepracovních povinností.³

Podle Jany Veselé je *volný čas časový prostor, který umožňuje svobodnou volbu činností, které si člověk vybírá nezávisle na společenských povinnostech, vykonává ji dobrovolně a výsledkem je uspokojení a příjemné zážitky.*⁴

V literatuře najdeme dvě pojetí VČ, která se vzájemně prolínají. Na jedné *Freizeit*, na druhé straně je patrný vliv zakladatele sociologie VČ, francouzského myslitele Joffre Dumazediera, který vycházel z francouzského pojmu *loisir*, jenž je ekvivalentem anglického *leisure* a navazuje na tradici započatou ve starověku.⁵

„Volný čas prošel ve 20. století prudkým vývojem: podstatně vzrostl jeho rozsah a dosah, vliv a význam pro život jednotlivce, věkových a sociálních skupin, celé mladé generace i společnosti.“⁶

Jedná se o fenomén dnešní doby a používá se v běžném hovoru ve škole, v rodině či při rozhovoru s kamarády. Pod slovem *volný* si člověk představí svobodu nebo volnost, ale má člověk v dnešní uspěchané době čas pro sebe? Mladí lidé často používají slovo „free“, které v překladu z angličtiny znamená volnost, s tímto pojmem se dále pojí slovo „freedom“, v překladu z angličtiny znamená svobodu. V tomto případě si musíme položit filozofickou otázku, zda je svobodný člověk volný, či nikoliv.

² Srov. KAVANOVÁ, A. a CHUDÝ, Š. *Výchova a volný čas: vybrané kapitoly z pedagogiky volného času*, s. 7.

³ Srov. HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*, s. 13.

⁴ VESELÁ, J. *Jak ve volném čase?: projekty her pro volný čas dětí a mládeže*, s. 5.

⁵ Srov. KAPLÁNEK, M. *Volný čas a jeho význam ve výchově*, s. 43.

⁶ HÁJEK, B., HOFBAUER, B. a PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času*, s. 3.

„Pod pojem volný čas se běžně zahrnují odpočinek, rekreace, zábava, zájmové činnosti, zájmové vzdělávání, dobrovolná společensky prospěšná činnost i časové ztráty s těmito činnostmi spojené.“⁷

Každý člověk má nějaká očekávání a nabízených aktivit se účastní na základě svého svobodného rozhodnutí, ve víře, že mu přinesou uspokojení a příjemné zážitky.

VČ dnes poskytuje jedinci i společnosti možnosti, které dříve nebyly v takové míře k dispozici; současně je však také výzvou, s níž se každý musí učit vyrovnávat.⁸ Jak trávíme svůj VČ, je individuální, a závisí to na našich zájmech, preferencích a možnostech.

K tomu, aby člověk dobře prožil svůj volný čas, potřebuje využít jeho potenciál, který spočívá právě v možnosti člověka svobodně s tímto časem disponovat.⁹

1.2 Funkce volného času

VČ je v životě člověka významným činitelem, jelikož plní několik nezbytných funkcí. Jedná se o funkci regenerační, odpočinkovou, vzdělávací, zábavní, zdravotní, rozvojovou i další, neboť tyto funkce jsou spjaty s každodenním životem každého jedince.¹⁰

Funkce zábavní je ve většině případů považována za hlavní, jelikož zde člověk naplňuje svoje potřeby a přání, která jsou mu příjemná. Dá se říci, že každý člověk využívá k odpočinku a regeneraci určité aktivity související s funkcemi, které autorka zmiňovala výše. Díky prožitkům, jež nám VČ přináší, získáváme nové vztahy přispívající k socializaci, ale i k novým dovednostem, návykům a poznatkům.

V publikaci pedagogiky VČ M. Vážanského a V. Smékala jsou uvedeny funkce VČ, které popisuje B. Filipová. Uvádí, že se jedná o odpočinek a rekreaci, kompenzaci jednostranných zátěží, informace a orientaci (vzdělání).¹¹

Dále, taktéž v publikaci M. Vážanského a V. Smékala, se domníval R. J. Havighurst, že VČ by měl být součástí osobního života, poskytovat možnosti k zajímavému prožití a tvůrčímu vyjádření osobnosti, pravidelné a rutinní utváření životních činností jedince. Současně by měl být zdrojem úcty k sobě samému a respektovat ostatní lidi.¹²

⁷ PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*, s. 13.

⁸ Srov. HÁJEK, B., HOFBAUER, B. a PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času*, s. 4.

⁹ KAPLÁNEK, M. *Volný čas dětí staršího školního věku: vybrané výsledky výzkumu volného času a životního stylu dětí ve věku 11-15 let jejich využití v pedagogice*, s. 9.

¹⁰ Srov. BLÁHA, V. *Výchova mimo vyučování na základních školách*, s. 33.

¹¹ Srov. VÁŽANSKÝ, M. a SMÉKAL, V. *Základy pedagogiky volného času*, s. 26.

¹² Srov. Tamtéž, s. 26.

Vývoj pojetí funkcí VČ lze ukázat na vymezeních několika autorů posledních desetiletí, kteří vycházejí ze shodného, širokého základu a odlišují se pouze mírou konkretizace základního pojmu.¹³

V publikaci B. Hofbauera jsou uvedeny funkce VČ dle francouzského sociologa R. Sue:

- a) psychosociologická – uvolnění, zábava, rozvoj,
- b) sociální – socializace, symbolická příslušnost k některé ze sociálních skupin,
- c) terapeutická,
- d) ekonomická – pozitivní vliv na uplatnění člověka v profesní činnosti, výdaje vynakládané na aktivity VČ, pojetí VČ jako prožívání nebo spotřeby vedoucí k odcizení.¹⁴

Funkce a možnosti komplexně vymezil německý pedagog volné času Horst W. Opaschowski, který za základní považuje:

- a) rekreaci – zotavení a uvolnění,
- b) kompenzaci – odstraňování zklamání a frustrace,
- c) výchovu a další vzdělání – učení o svobodě a ve svobodě, sociální učení,
- d) kontemplaci – hledání smyslu života a jeho duchovní výstavba,
- e) komunikaci – sociální kontakty a partnerství,
- f) participaci – podílení se, účast na vývoji společnosti,
- g) integraci – stabilizaci života rodiny a vrůstání do společenských organismů,
- h) enkulturaci – kulturní rozvoj sebe samých, tvořivé vyjádření prostřednictvím umění, sportu, technických a dalších činností.¹⁵

„České oficiální dokumenty za funkce volného času pokládají relaxaci, regeneraci, kompenzaci, sociální prevenci a výchovu.“¹⁶

¹³ Srov. HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*, s. 13.

¹⁴ Srov. Tamtéž, s. 14.

¹⁵ Srov. Tamtéž, s. 14–15.

¹⁶ Tamtéž, s. 15.

1.3 Volný čas dětí

Každé dítě je od narození individuální osobností a podle toho je potřeba k němu přistupovat i v aktivitách vyplňujících jeho VČ. Způsob trávení VČ by měl být přiměřený věku, sociálnímu postavení a pohlaví dítěte. Z předchozího textu vyplývá, že VČ je pro nás významný již od dětství a hraje v našich životech významnou roli. Taktéž je důležitý pro zdravý rozvoj a celkovou spokojenost dítěte. Děti potřebují čas a prostor na hraní, odpočinek a aktivity, které budou prospívat jejich zdraví rozvíjet jejich potenciál. Při hraní děti rozvíjejí svou motoriku, kreativitu, sociální interakci a v neposlední řadě se učí řešit problémy.

Význam VČ zohlednily ve svých dokumentech i některé mezinárodní organizace. 20. listopadu 1959 vyhlásilo Valné shromáždění OSN **Deklaraci práv dítěte**, kde se píše:

„Dítě musí mít plnou příležitost na hru a zábavu, které by je měly směřovat ke stejným cílům jako vzdělání, společnost a veřejné úřady musí vyvíjet úsilí na podporu výkonu tohoto práva.“¹⁷

20. listopadu 1989 přijalo Valné shromáždění OSN **Úmluvu o právech dítěte**, která v Článku 31 uvádí:

„1. Státy – smluvní strany uznávají právo dítěte na odpočinek a volný čas, právo věnovat se hře a oddychovým aktivitám přiměřeným jeho věku a svobodně se účastnit na kulturním životě a umění.“¹⁸

„2. Státy – smluvní strany musí respektovat a podporovat právo dítěte se plně účastnit na kulturním a uměleckém životě, musí podporovat vytvoření přiměřených a rovných příležitostí pro kulturní, umělecké, oddychové aktivity a pro trávení volného času.“¹⁹

¹⁷ KAVANOVÁ, A. a CHUDÝ, Š. *Výchova a volný čas: vybrané kapitoly z pedagogiky volného času*, s. 6.

¹⁸ Tamtéž, s. 6–7.

¹⁹ Tamtéž, s. 7.

Z toho vyplývá, že stát by měl garantovat všem dětem a mládeži příležitosti k dalšímu vzdělávání a seberealizaci ve volném čase dle svých vlastních představ.²⁰

Význam VČ tedy spočívá především v tom, že během tohoto času dochází k rozvoji a seberealizaci dítěte. V žádném případě by tento čas neměl sloužit k doučování či opakování látky povinných nebo povinně volitelných předmětů. V tomto čase se děti mají věnovat činnostem, které je baví, rozvíjejí jejich kreativitu, zručnost, fyzickou kondici atd.²¹

„Volný čas dětí nemůže být ponechán živelnému využití, ale je zapotřebí ho v zájmu společenském i v zájmu rozvoje dětí samých vhodně ovlivňovat.“²²

„Využívání volného času je vždy různým způsobem determinováno přírodními a společenskými podmínkami, osobními okolnostmi a možnostmi.“²³

Existují i skupiny dětí, jejichž právo na trávení VČ je potlačováno.

- a) Děti přetěžované plněním školních povinností,
- b) Děti, které jsou přetěžované četnými zájmovými činnostmi,
- c) Děti, které se věnují některé zájmové činnosti na špičkové, vrcholové úrovni,
- d) Děti, přetěžované pracovními povinnostmi, často mají nejen nedostatek VČ, ale i málo prostoru pro přípravu na vyučování a studium.²⁴

Dále existují jedinci, kteří mají nedostatek VČ, a naopak jedinci, kteří mají nadbytek VČ a nedokáží si s ním poradit. V takovém případě se mohou začít rozvíjet negativní společenské jevy jako experimentování s drogami, včetně tabáku, alkoholu, projevy agresivity, vandalismu, problematická sexualita a jiné. Obě tyto krajnosti jsou z výchovného hlediska problematické a každý jedinec by si měl z mládí odnést do života alespoň jeden hlubší zájem, kterému by se chtěl věnovat i v dospělosti nebo ho předat svým potomkům.²⁵

Děti mají v dnešní době poměrně hodně VČ. Míra samostatnosti závisí na věku dítěte, na rodinném prostředí, fyzické a psychické vyspělosti a nabídce volnočasových aktivit v regionu. Hlavní podíl na tom má samozřejmě rodina, která dítě vychovává a má na něj největší vliv.

²⁰ Srov. KAVANOVÁ, A. a CHUDÝ, Š. *Výchova a volný čas: vybrané kapitoly z pedagogiky volného času*, s. 7.

²¹ VESELÁ, J. *Jak ve volném čase?: projekty her pro volný čas dětí a mládeže*, s. 8.

²² Srov. Tamtéž, s. 8.

²³ Srov. Tamtéž, s. 9.

²⁴ Srov. HÁJEK, B., HOFBAUER, B. a PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času*, s. 20-21.

²⁵ Srov. Tamtéž, s. 21.

„Může pedagogické vedení ve volném čase ovlivnit hodnoty dětí?“²⁶ Rodina nemůže uspokojit potřebu dětí a dospívajících, a proto je dnes řada možností, jak se děti mohou rozvíjet i mimo rodinné prostředí a školní výuku. Děti nemají dostatek zkušeností, neorientují se v oblastech zájmových činností a potřebují citlivé a profesionální vedení. Mnoho dětí často tráví svůj VČ venku na ulicích, na veřejných prostranstvích i v obchodních centrech.

Autorka práce přispěla poznatkem z přednášky metodiky zájmových činností, ve které zaznělo, že děti by neměly mít každý den po vyučování zaplněný zájmovými činnostmi, ale také by měly mít den pro sebe, aby měly čas se „nudit“ a zaplnit si tak svůj VČ dle svého či opravdovou nudou. S touto myšlenkou autorka plně souhlasí.

Pokud chceme zjistit délku VČ, musíme odečíst následující položky:

- školní vyučování a úkoly s ním spojené, což zahrnuje nejen domácí úkoly, ale také cestu do školy a zpět,
- biologické potřeby člověka – hygiena, stravování, spánek a zdravotní péče,
- společenské nebo morální nutnosti – domácí práce, péče o mladší sourozence i další vzdělávání či vyučování na přání rodičů.²⁷

Teprve čas získaný po odečtení všech výše zmíněných položek z celkového času můžeme považovat za VČ dítěte zahrnující několik skupin činností:

1. Duševní a tělesná rekreace
2. Zábavy
3. Činnost k dalšímu dobrovolnému vzdělávání, uspokojování zájmů, schopností a nadání
4. Dobrovolná pomoc rodičům a jiným příbuzným
5. Společenská činnost, účast na společenském dění a činnosti spojené se socializací
6. Časové ztráty spojené s trávením VČ²⁸

1.4 Hra jako náplň dětství

„Hra je činnost spontánní, je přirozeným aktivním jednáním vycházejícím z naší vnitřní motivace.“²⁹

²⁶ POSPÍŠILOVÁ, H. *Mládež, hodnoty a volný čas*, s. 16.

²⁷ Srov. BLÁHA, V. *Výchova mimo vyučování na základních školách*, s. 32–33.

²⁸ Srov. Tamtéž, s. 32–34.

²⁹ SUCHÁNKOVÁ, E. *Hra a její využití v předškolním vzdělávání*, s. 10.

Hra je proces, v němž se děti učí ovládat svět, a má velmi důležitou roli v dětství, převládá v batolecím a předškolním věku. Pro děti je hra způsobem, jak prozkoumat a objevovat svět, rozvíjet své dovednosti a prochází určitými vývojovými stádii, která souvisí s tělesným a duševním vývojem dítěte. Dále pomáhá rozvíjet kognitivní funkce, motorické a sociální schopnosti.

*„Její účastníci v ní žijí intenzivním životem, vkládají do ní všechny své možnosti, rozum i cit.“*³⁰ Mohlo by se zdát, že hry automaticky zajistí příznivý vývoj dítěte, skutečnost je však složitější. Hry podporují rozvoj různých druhů psychických předpokladů, ale každé dítě nerealizuje všechny druhy her k formování osobnosti. Všechny děti mají předpoklady (materiální, technické apod.) pro všechny druhy her, ale přirozeně lze vypožorovat, jakým hrám dávají přednost a co preferují. Některé preferují pohybové hry, jiné se jim vyhýbají atd.³¹

Je důležité si uvědomit, že děti se učí nejen při speciálních aktivitách, ale i při každodenních činnostech. Tyto činnosti například zahrnují kreslení, malování, hraní venku a další. Hry jsou projevem dětské osobnosti, ale při hře si děti utvářejí také základy budoucích učebních a pracovních dovedností.

*„Hrát si znamená provádět činnost podle pravidel, která jsme si zvolili a jejichž dodržování vyžaduje obvykle vědomé úsilí.“*³²

Nemluvíme zde pouze o pravidlech, která jsou dána, ale i o těch, která si děti vytváří samy. Ve hře jsou přijímána pravidla a děti jednají takovým způsobem, jenž i ostatní považují za správný.

Různé druhy her kladou požadavky na odlišné psychické procesy, stavy a vlastnosti, takže jejich účinky jsou rozmanité a široké:

- vnímání a senzomotorická koordinace – pohybové a konstrukční hry,
- paměť – říkanky, básničky, písně,
- fantazie – hra se stavebnicí, námětové a tvůrčí hry,
- myšlení – řešení hádanek, stolní hry,
- osvojení mnoha dovedností, vědomostí, poznatků,
- soustředěnost – poutavé a citově zabarvené hry.³⁴

³⁰ VESELÁ, J. *Jak ve volném čase?: projekty her pro volný čas dětí a mládeže*, s. 9.

³¹ Srov. ČÁP, J. a MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*, s. 285.

³² SUCHÁNKOVÁ, E. *Hra a její využití v předškolním vzdělávání*, s. 11

³⁴ Srov. ČÁP, J. a MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*, s. 284.

„Hra je jeden ze svorníků, které spojují jednotlivá vývojová období lidského života v jeden celek.“³⁵

³⁵ SUCHÁNKOVÁ, E. *Hra a její využití v předškolním vzdělávání*, s. 9

2 AU PAIR

„Jaký je to rozdíl vrátit se domů k dítěti!“

Margaret Fuller

2.1 Historie au pair

Slovo au pair pochází z francouzského jazyka a v překladu znamená „za rovných podmínek“. Poprvé bylo slovo au pair zaznamenáno v roce 1897 v novinách *Girls Own Paper*, kde je psáno o anglické dívce vyučující ve Francii svou řeč výměnou za lekci francouzštiny. Výuka jazyků přišla později, když začaly německy mluvící švýcarské dívky pracovat ve francouzsky mluvících domácnostech. Pojem se brzy změnil a hlavní povinností au pair slečen se stala péče o děti.³⁶

*V UK začaly výměny au pair se Švýcarskem na počátku dvacátých let 20. století a v roce 1930 následovalo Rakousko.*³⁷

Po II. světové válce se počet zemí s au pair dramaticky zvýšil a v dnešní době se jedná o koncepci, která je schopná začlenění a adaptace do moderní doby.³⁸

Dnes je program au pair populární po celém světě. Existuje mnoho organizací specializujících se na koordinaci a podporu programu au pair a nabízející mladým lidem možnost pracovat jako au pair v různých zemích a kulturách.

2.2 Definice au pair

Pojem au pair má mnoho definic, které se většinou od sebe značně liší

Zde je porovnám, abych poukázala na odlišné znaky. Susan Giffith a Sharon Legg ve své knize uvádějí, že se jedná o zvláštní pracovní kategorii, kde oficiálním záměrem je poskytnout svobodným ženám a mužům ve věku od 18 do 27 let možnost studovat cizí jazyk a kulturu.³⁹

Aupairworld.com definuje au-pair jako mladou osobu ve věku od 18 do 30 let, která vycestuje do zahraničí na určitou dobu, kde bude sdílet domácnost s hostující rodinou.⁴⁰ Existují jak mužské, tak ženské au pair. Au pair pečuje o děti a pomáhá s lehkými domácími pracemi a zároveň se učí jazyk hostitelské země a poznává její kulturu.

³⁶ Srov. GRIFFITH, S. a LEGG, S. *Au pair: praktický rádce pro práci v zahraničí*, s. 13-14.

³⁷ Srov. Tamtéž, s. 14.

³⁸ Srov. Tamtéž, s. 14.

³⁹ Srov. Tamtéž, s. 12.

⁴⁰ Srov. *Aupairworld: Definition "au pair": What is an au pair?* [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <<https://www.aupairworld.com/en/wiki/definition-au-pair>>

Culturalcare.cz poukazuje na rozdíl mezi chůvou a au pair. Au pair jsou mladé ženy a mladí muži ve věku 18-26 let, které cestují do zahraničí, kde se starají o děti.⁴¹ Největší rozdíl spočívá v tom, že au pair je součástí rodiny, zatímco chůva je zaměstnanec, který s nimi nesdílí domácnost.

Eva Dömény definuje: „*Au pair je mladá svobodná dívka, která za ubytování, stravu a kapesné dělá pro cizí rodinu to, co bude jednou pro vlastní rodinu dělat úplně zadarmo.*“⁴²

Na rozdíl od všech uvedených definic tato definice nevymezuje věkové rozmezí. Věkové rozmezí, které uvádí Susan Giffith se Sharon Legg a agentury, neodpovídají podle mě realitě. Většina agentur si určuje věkové rozmezí uchazeček, kterým je ochotna zorganizovat pobyt v zahraničí. Pokud se nejedná o agentury, záleží čistě na hostitelské rodině, jaké má konkrétní požadavky na au pair.

Ve většině případů se uvádí, že se jedná o ženu či mladou dívku, která pečuje o děti, a ve výjimečných případech se může jednat i o muže, pokud to rodina požaduje. V tomto odvětví mají však muži menší šance najít hostitelskou rodinu. „*Mužští zájemci musí být připraveni na to, že se agentury i rodiče budou při interview naprosto otevřeně tázat, zda nejsou gayové nebo zda nejsou zatíženi na děti.*“⁴³

Dle prostudované literatury a osobních zkušeností bych shrnula, že au pair je osoba (žena či muž), která může v jakémkoliv věku vycestovat do zahraničí za účelem zdokonalení cizího jazyka, poznání nové kultury a zároveň péče o děti, domácnost nebo domácí mazlíčky za předem domluvené kapesné. Je třeba podotknout, že každá rodina má jiné podmínky, a proto je důležité si vše ujasnit před odjezdem do zahraničí. Pro většinu au pair je to nová zkušenost a jistým způsobem může ovlivnit celý jejich život.

Au pair by se měla cítit součástí rodiny a obě strany by se měly navzájem respektovat.⁴⁴

⁴¹ Srov. Culturalcare: *Au pair vs. chůva: Jaký je v tom rozdíl?* [online]. 2019 [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <<https://blog.culturalcare.cz/prace-a-cestovani/au-pair-vs-chuva-jaky-je-v-tom-rozdil>>

⁴² Srov. DÖMENY, Eva. *Slečna au-pair aneb jak jsem pečovala o anglické děti*, s. 5.

⁴³ GRIFFITH, S. a LEGG, S. *Au pair: praktický rádce pro práci v zahraničí*, s. 15.

⁴⁴ Srov. Tamtéž, s. 12.

2.3 Práva a povinnosti au pair

Práce au pair je často náročná nejen fyzicky, ale hlavně psychicky. Lidé si občas myslí, že jsou dívky na „dovolené“, ale nutno zdůraznit, že tato profese zahrnuje nejen péči o děti, ale může zahrnovat řadu dalších povinností, jimiž jsou i lehké domácí práce.

V publikaci Z. Búrikové a D. Millera je uveden seznam povinností definovaný Britskou asociací au pair agentur.

Za lehké domácí práce se považují:

- *Mytí nádobí, včetně vkládání a vykládání nádobí z myčky*
- *Příprava jednoduchých jídel pro děti*
- *Udržování kuchyně v čistotě a pořádku, včetně zametání a vytírání podlahy*
- *Obsluha pračky (vkládání a vyndávání prádla)*
- *Žehlení pro děti*
- *Věšení a skládání vypraného prádla*
- *Luxování*
- *Utírání prachu*
- *Stlaní a převlékání dětských postelí*
- *Úklid koupelny dětí*
- *Veškeré práce spojené s úklidem vlastního pokoje/koupelny*
- *Menší nákupy (ne pro domácnost)*
- *Venčení a krmení domácích zvířat*
- *Vynášení odpadků⁴⁵*

Za nevhodné práce pro au pair je považováno:

- *Práce na zahradě*
- *Mytí oken*
- *Jarní úklid*
- *Čištění trouby, s výjimkou lehkého otření*
- *Praní koberců*
- *Mytí auta*
- *Týdenní nákup*
- *Výcvik psů*
- *Uklízení po nevychovaných domácích zvířatech*

⁴⁵ BÚRIKOVÁ, Z. a MILLER, D. *Au-pair*, s. 226.

- *Stlaní postelí rodičů **
- *Žehlení pro rodiče **
- *Úklid soukromé koupelny rodičů **
- *Leštění stříbra a mosazi **
- *Vaření jídel pro rodinu, pokud au pair vysloveně ráda nevaří a nepřeje si to dělat⁴⁶*

* Tyto práce mohou au pair vykonávat tam, kde je jednodušší péče o děti a kde jsou děti většinu dne mimo domov.⁴⁷

Důležité je dále zmínit, že v rodinách často funguje takzvaný babysitting, což je v překladu z angličtiny hlídání dětí (většinou se jedná o večerní hodiny). Rodiny o tuto nadstandardní službu au pair mohou požádat dvakrát v týdnu, ale záleží na domluvě. Za toto hlídání často dívky dostávají extra kapesné.

„Na rozdíl od chův a pomocnic matek au pair nepodepisují pracovní smlouvu, protože tato dohoda je pouze neformální.“⁴⁸

Web aupaiworld.com uvádí, že pracovní doba au pair je 30 hodin za týden⁴⁹ a babycentre.co.uk zmiňuje rozmezí mezi 25-35 hodin za týden.⁵⁰

Zde jsou vidět značné rozdíly a široké rozpětí pracovních hodin. Přirozeně se povinnosti a práva mohou lišit a to v závislosti na zemi a organizaci, která program au pair koordinuje. Proto je důležité být informován o všech podrobnostech již před odjezdem.

⁴⁶ BÚRIKOVÁ, Z. a MILLER, D. *Au-pair*, s. 226.

⁴⁷ Srov. Tamtéž, s. 227.

⁴⁸ GRIFFITH, S. a LEGG, S. *Au pair: praktický rádce pro práci v zahraničí*, s. 15.

⁴⁹ Srov. *AuPairWorld: How many hours does an au pair have to work?* [online]. 2023 [cit. 2023-03-27] Dostupné z: <<https://www.aupairworld.com/en/wiki/working-hours>>

⁵⁰ Srov. *BabyCentre: Au pairs* [online]. 2023 [cit. 2023-03-27] Dostupné z: <<https://www.babycentre.co.uk/a541456/au-pairs>>

3 VÝCHOVA

„Člověk se může stát člověkem jen pomocí výchovy.

Není ničím, jen tím, čím ho výchova učiní.“

Immanuel Kant

3.1 Definice pojmu výchova

„Výchova dětí je jednou z nedůležitějších úloh, kterou před nás život klade.“⁵¹ Lze ji chápat jako jeden z významných činitelů, který vede k rozvoji originalitě každého z nás a pomáhá utvářet lidskou osobnost.

V odborných publikacích je pojem výchova často definována jako záměrné, cílevědomé a všestranné působení za účelem utváření tělesných či duševních vlastností jedince, zpravidla v souladu se zaměřením a tradicemi dané společnosti.⁵²

„Výchova je proces, v němž společnost (jednotlivci, skupiny a instituce) v souladu se svými reprodukčními potřebami, zájmy a cíli působí na jednotlivce, a utváří tak individuální předpoklady k zastávání společenských pozic a rolí u další generace a její předpoklady k využití a rozvinutí hodnot dané kultury.“⁵³

V publikaci Stanislava Střelce je uvedeno: *„Výchova představuje dynamický proces vědomé a řízené socializace a zahrnuje všechny činnosti, které člověka formují pro život v konkrétní společnosti.“⁵⁴*

„Termín výchova v užším smyslu by bylo vhodnější neužívat a přímo hovořit o výchově mimo vyučování, estetické či mravní výchově. Pojem výchova bez přívlastku by pak výhradně znamenal výchovu v širším pojetí.“⁵⁵

Na závěr bych zmínila definici podle Pelikána: *„Výchova je cílevědomým a záměrným vytvářením a ovlivňováním podmínek umožňujících optimální rozvoj každého jedince v souladu s individuálními dispozicemi a stimulujících jeho vlastní snahu stát se autentickou, vnitřně integrovanou a socializovanou osobností.“⁵⁶*

Dle výše zmíněných definic a pojetí výchovy je možno říci, že výchovu ovlivňuje mnoho faktorů a velice důležitou roli hraje především osobnost vychovatele. Výchova by měla být respektováním a plným rozvíjením aktivity, tvořivosti, autentické

⁵¹ ZELINOVÁ, M. *Volný čas efektivně a tvorivo: teória a prax výchovy mimo vyučovania*, s. 5.

⁵² Srov. KOHOUT, K. *Základy obecné pedagogiky*, s. 21.

⁵³ PETRUSEK, M. a kol. *Velký sociologický slovník*, s. 1402.

⁵⁴ STŘELEK, S. *Kapitoly z teorie a metodiky výchovy*, s. 158.

⁵⁵ VORLÍČEK, Ch. *Úvod do pedagogiky*, s. 16-17.

⁵⁶ PELIKÁN, J. *Výchova jako teoretický problém*, s. 36.

subjektivity všech vychovávaných.⁵⁷ Ve výchově se odráží vztah osobnosti a určité situace. Jsou také dána specifika interakce ve výchovném procesu a je potřeba si uvědomit, že nejenže člověk ovlivňuje určité životní situace, ale tyto situace determinují jeho chování.⁵⁸

Závěrem by autorka ráda uvedla odhalení výzkumu, že ve skupinách, ve kterých panují příznivé podmínky, mají vychovávaní mnohem lepší výsledky.⁵⁹

3.2 Výchovní styly

Au pair se během svého působení setkává s mnoha výchovnými styly, které rodina preferuje. Každá rodina má jiná pravidla, která musí au pair respektovat i přesto, že se s nimi vnitřně neztotožňuje. Ve výchově se odráží vztah osobnosti a určité situace jsou dané určitými specifiky ve výchovném procesu.⁶⁰

„Důležitým úkolem výchovy je podporovat osvojení vhodných forem vyrovnávání se s náročnými situacemi a předcházet osvojení nevhodných, popřípadě je korigovat.“⁶¹

Matějček ve své publikaci uvádí, že ve výchově nejde o jednostranné záměrné a cílevědomé působení aktivního vychovatele na pasivního vychovávaného, ale o vzájemné působení jeden na druhého.⁶²

Termín způsob výchovy, popřípadě výchovný styl, vyčleňuje klíčové momenty, zejména emoční vztahy dospělých a dětí, způsob komunikace, velikost požadavků na dítě, způsob jejich kladení a kontroly.⁶³ Každé dítě je ovlivněné výchovným stylem svých rodičů. Jak je již zmíněno výše, každé dítě je individuální, tedy i výchovný přístup rodičů ke každému dítěti by měl být individuální. Do hry vstupují faktory jako pohlaví, povaha, věk, fyzické a duševní predispozice a rodič, který své dítě zná nejlépe, by je měl při výchově zohlednit. Každý má hranice někde jinde a pro každou rodinu je v pořádku něco jiného a na každé dítě má výchovný styl rodičů zásadní vliv.

⁵⁷ Srov. ČÁBALOVÁ, D. *Pedagogika*, s. 52.

⁵⁸ Srov. Tamtéž, s. 41.

⁵⁹ Srov. KOHOUT, K. *Základy obecné pedagogiky*, s. 22.

⁶⁰ Srov. ČÁBALOVÁ, D. *Pedagogika*, s. 41.

⁶¹ ČÁP, J. *Psychologie výchovy a vyučování*, s. 132.

⁶² Srov. MATĚJČEK, Z. *Dítě a rodina v psychologickém poradenství*, s. 32.

⁶³ ČÁP, J. a MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*, s. 303.

Iva Jungwirthová ve své publikaci definuje následující styly výchovy:

1. Autoritativní výchova

Rodiče často poskytují dítěti vysvětlení, proč jsou určité věci důležité a snaží se najít rovnováhu mezi respektem k dítěti a autoritou. Pokud je více dětí, tento styl výchovy je naučí kooperovat, spojovat se proti autoritě, zažívat moc a sílu skupiny.

2. Slabá výchova

Rodiče při této výchově nemají autoritu a nic si neprosadí proti vůli dítěte. Díky této výchově rodiče mohou nesmírně uškodit jeho osobnosti a rozvoji, jelikož je tu riziko poruch chování.

3. Liberální výchova

Rodič dobře ví, co dělá a proč to dělá. Rodiče dávají dítěti větší svobodu, než odpovídá normě společnosti.

4. Nedůsledná výchova

Rodiče jsou nedůslední a nemají stanovené jasné hranice a nevyžadují po dítěti, co mu řekli.

5. Důsledná výchova

Důslednost ano, ale musí to být důslednost lidská a nezkoušet dětské sebeovládání.⁶⁴

V návaznosti na předchozí rozdělení nalezneme v publikaci Jana Čápa rozdělení K. Lewinem, ten rozdělil tři výchovné styly, které u dětí vytváří odlišný způsob chování a prožívání.

V **autokratickém (autoritativním, dominantním)** stylu se rozkazuje, hrozí trestem, málo respektuje přání, porozumění. Dětem je poskytováno méně samostatnosti a iniciativy. **Při slabém řízení (liberální výchově)** jde o to, že rodič či vychovatel řídí děti málo nebo vůbec. Není zde požadováno plnění povinností a nejsou zde kladeny požadavky přímo. Kompromis mezi těmito dvěma styly je **sociálně integrační (integračním, demokratickém)**, kdy je dbáno na iniciativu dítěte, je diskutováno o společné práci a nic není dáno příkazem. Většinou je dětem umožněno volit mezi několika možnostmi a je zohledněna jejich individualita. Tento styl je velmi netradiční a pro některé vychovatele a rodiče obtížný, proto nejsou jeho zastáncem.⁶⁵

⁶⁴ Srov. JUNGWIRTHOVÁ, I. *Pohodoví rodiče - pohodové děti: podporujeme vývoj dítěte*, s. 87-92.

⁶⁵ Srov. ČÁP, J. *Psychologie výchovy a vyučování*, s. 332.

Způsob výchovy je determinován osobními vlastnostmi a zkušenostmi vychovatele i vychovávaných a společensko-historickými podmínkami.⁶⁶

Existuje mnoho různých způsobů výchovy a každý rodič či vychovatel si volí ten způsob, který nejlépe odpovídá jeho přesvědčení a především také potřebám dítěte. V tomto případě je důležité si uvědomit, že každý způsob má své výhody i nevýhody a každé dítě potřebuje individuální přístup. Je důležité, aby každý našel ten styl výchovy, který respektuje potřeby, osobnost dítěte a podporuje jeho zdravý a pozitivní vývoj.

3.3 Výchovné problémy v hostitelských rodinách

Výchovné problémy v hostitelských rodinách mohou být různého typu a závažnosti.

Každá au pair se setkala s nějakým problémem, který nastal při výchově svěřených dětí. Může se jednat o méně závažný problém, který se většinou s rodiči konzultovat nemusí. Někdy však může nastat větší problém, kdy je nutno s rodiči o problému mluvit (diskutovat).

Nutno podotknout, že je potřeba se psychicky připravit na to, že v zahraničí většinou zastávají jiný způsob výchovy než v České republice. Z vlastní zkušenosti autorka uvádí, že je nutná trpělivost a především respekt ke zvyklostem hostitelské rodiny.

Na začátku je potřeba získat důvěru dětí a rodičů, jelikož děti by měly au pair respektovat, aby byl výchovný proces účinný.

Dítě se často chová v přítomnosti au pair jinak než v přítomnosti rodičů a občas zkouší, co si může dovolit.

Agresivita dítěte

Pokud se agresivita objeví, je nutné o tom mluvit a vysvětlovat, že agresivní jednání není správné. Agresivní chování u dítěte je způsobeno různými okolnostmi, kdy může být dítě ve stresu, má za sebou velké trauma nebo bývá často frustrované. Lidé si mohou myslet, že toto chování se může projevit například v neúplné rodině nebo v prostředí, které není pro dítě vhodné. Opak je však pravdou a velmi často se setkáváme s agresivitou u dětí, kterým na první pohled „nic nechybí“. Děti se cítí osamoceny, nedostává se jim láska a potřebují se tohoto pocitu nějak zbavit, proto k tomu využívají agresivitu.⁶⁷

⁶⁶ Srov. ČÁBALOVÁ, D. *Pedagogika*, s. 54.

⁶⁷ Srov. PITÁKOVÁ, M. *Praktická příručka pro chůvy*, s. 45.

Agresivita se projevuje například tak, že agresor může udeřit sourozence nebo jiné dítě. Michaela Pitáková ve své příručce radí, že není nutné na dítě křičet, ale spíše zachovat klidnou hlavu a začít situaci řešit v klidu, ale přitom jednoznačně a rozhodně.⁶⁸

Není nutno v tomto případě děti omezovat, ale nabídnout jim vedení a stanovit vzor.⁶⁹

Pokud se objeví u dětí tyto problémy, často se stačí dítěti více věnovat, dávat mu lásku, pozornost a chování se může zlepšit. Pokud ne, je na místě i odborná pomoc.

Neposlušnost dítěte

Neposlušnost dítěte je velice běžný problém, se kterým se setkávají rodiče a vychovatelé.

„Je velmi důležité, abyste stanovili pevné, ale férové limity jejich chování a byli důslední v tom, co u nich budete a co nebudete akceptovat.“⁷⁰ Dětem je nutné vše vysvětlovat a zdůrazňovat, aby pochopily, proč to nemají dělat, a aby si to propříště pamatovaly. „Většina omezení patří do jedné z následujících kategorií: omezení nutná pro zdraví a bezpečnost dítěte a omezení chránící ostatní nebo okolní prostředí.“⁷¹

Někdy by se zdálo, že je vhodné plácnutí přes zadek a okamžitý problém se vyřeší,⁷² ale rodiče ve Velké Británii fyzické tresty nepodporují.

Z vlastní zkušenosti může autorka říci, že rodiče používají spíše řečnické schopnosti, kdy vše vysvětlují a snaží se dětem domluvit.

Může nastat několik důvodů, kdy dítě nebude au pair respektovat:

1. Špatně nastavené hranice – být trpělivá a nedovolit překračovat hranice. Dítě bude mít jasno, kde má mantinely a přestane je zkoušet posouvat, přeskakovat nebo nějak bourat.
2. Rodiče dovolí dítěti více – např. dítě s au pair nesmí jíst sladké, ale v přítomnosti rodičů může. V tomto případě je nutno si o tom promluvit s rodiči.
3. Rodina nebere au pair jako člena rodiny – pokud rodina dává v přítomnosti au pair najevo, že oni jsou něco více a mluví o ní v přítomnosti dětí špatně, nedá se očekávat, že bude au pair respektovat a poslouchat.⁷³

⁶⁸ Srov. PITÁKOVÁ, M. *Praktická příručka pro chůvy*, s. 46.

⁶⁹ Srov. GRIFFITH, S. a LEGG, S. *Au pair: praktický rádce pro práci v zahraničí*, s. 63.

⁷⁰ Tamtéž, s. 63.

⁷¹ SOLTER, Aletha Jauch. *Hry šťastného dětství: jak řešit problémové chování dětí hravě, s humorem a ve vzájemném napojení*, s. 68.

⁷² Srov. GRIFFITH, S. a LEGG, S. *Au pair: praktický rádce pro práci v zahraničí*, s. 63.

⁷³ Srov. PITÁKOVÁ, M. *Praktická příručka pro chůvy*, s. 44.

Hlídaní nemocného dítěte

Je důležité si uvědomit, že péče o nemocné dítě může být náročná a vyžaduje větší trpělivost a také pozornost. Může nastat situace, kdy bude dítě nemocné, není to nic vzácného, neboť mezi dětmi se infekce šíří velmi rychle. Zde nastává otázka, zda au pair bude, či nebude hlídat nemocné dítě? Je pak důležité si říct, jaké má au pair hranice a zda je ochotná hlídat i nemocné dítě, jelikož tím ohrožuje vlastní zdraví. V tomto případě je důležité o tom s rodiči mluvit, a pokud odmítne hlídat nemocné dítě, nemůžou jí to mít rodiče za zlé.⁷⁴

Dítě má tendenci utíkat

Problematické děti se často snaží utíkat a upozorňovat na sebe. Au pair za dítě zodpovídá a měla by ho mít pořád na očích, aby nedošlo k úrazu nebo se neztratilo. Může se stát, že se ztratí v obchodním centru či na jiném rušném místě, kde zrovna tráví VČ. V tu chvíli je na místě ptát se okolí nebo nahlásit ztrátu na informace. Často se stává, že dítě uteče na hřiště nebo na místo, které se mu líbilo. V případě, že se dítě nenajde, musí se kontaktovat policie. Jakmile se dítě najde, je nutné s ním probrat, co se stalo, a jasně mu dát najevo, že jeho chování není správné. Dále by měla au pair informovat rodiče dítěte.⁷⁵

Je důležité si uvědomit, že je nutno se dítěti věnovat a že každé dítě je jiné a co platí na jedno dítě, nemusí platit pro jiné.

Trénink na toaletu

Většina dětí na trénink toalety reaguje dobře. Avšak děti jsou různé a může se stát, že dítě bude mít problémy. V tu chvíli je na místě trénink odložit. Děti se často učí napodobováním, a proto je občas dobré dovolit nemluvňatům chodit na záchod s vámi nebo se starším sourozencem. V některých případech dětem často pomáhá hudba či knížka, aby se zabavily. Pokud na to dítě není připravené, nebud'te netrpěliví, jelikož čím více člověk naléhá, tím je to horší. V případě, že se stane nehoda, netrestejte je, poněvadž je škodlivé trestat děti za něco, co se ještě nenaučily. Místo toho je důležité zapojit je do očištného procesu, aby věděly, jak to probíhá, a naučily se zodpovědnosti.⁷⁶

⁷⁴ Srov. PITÁKOVÁ, M. *Praktická příručka pro chůvy*, s. 49.

⁷⁵ Srov. Tamtéž, s. 45.

⁷⁶ Srov. GRIFFITH, S. a LEGG, S. *Au pair: praktický rádce pro práci v zahraničí*, s. 68.

3.3.1 Vztah au pair – dítě

„Jednou z důležitých podmínek úspěšnosti ve výchově je pozitivní vztah mezi vychovávajícím a vychovávaným.“⁷⁷

Vztah mezi dítětem a au pair je velmi důležitý, protože au pair má na starosti péči o dítě během jeho důležitého vývojového období. Au pair by měla být citlivá na potřeby dítěte a věnovat mu dostatek pozornosti, aby se cítilo v bezpečí a mohlo se správně rozvíjet. Kvalitní vztah mezi nimi by měl být založen na důvěře a respektu. Au pair musí být přístupná pro dítě, aby mu mohla poskytnout povzbuzení a podporu, když to bude vyžadovat. Jaký bude mít au pair k dítěti vztah, záleží do značné míry na ní. Bezpodmínečnou lásku by mělo dítě cítit hlavně od rodičů, ale pokud au pair s dítětem tráví každý den, tak i jejich vzájemný vztah je důležitý. V této roli nejde o „náhradu“ rodiče, ale spíše o navázání přátelského vztahu. Dítě by mělo vědět, kde jsou hranice a co je chůva ochotná respektovat, avšak respekt by měl panovat na obou stranách. S respektem souvisí hranice, které potřebují všechny děti, a pokud dítě vycítí, že nejsou pevně vytyčeny, začne toho zneužívat. Ráda bych doplnila, že se vyplatí nastavit hranice hned na začátku, protože dítě bude vědět, co může očekávat. Největším vzorem pro děti jsou právě rodiče, ale i au pair se může stát jistým vzorem. Děti často napodobují, a proto je důležité dávat si pozor na své chování, protože je jím dítě do jisté míry ovlivněno. Pro dítě je důležité vidět, že všichni dělají chyby a že je to normální. Ukazujete mu, že dokážete svou chybu přiznat, omluvit se za ni a že není za co se stydět.⁷⁸

„Základním emočním momentem ve způsobu výchovy však je emoční vztah k dítěti a ten souvisí s úctou k osobnosti, obecněji s hodnocením člověka, osobnosti: s optimistickým nebo naopak pesimistickým pohledem na osobnost a jejím hodnocením.“⁷⁹

3.3.2 Vztah au pair a rodiče

Vztah mezi au pair a rodiči je velmi důležitý pro úspěšnou realizaci au pair programu. Au pair se stává součástí rodiny, a proto je důležité, aby mezi ní a hostitelskými rodiči vládl respekt, důvěra a otevřená komunikace. Komunikace mezi nimi by měla být otevřená a pravidelná. Hostitelská rodina by měla být schopná naslouchat připomínkám a zpětné vazbě od au pair. Na druhé straně by au pair měla respektovat rozhodnutí hostitelské

⁷⁷ HÁJEK, B., HOFBAUER, B. a PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času*, s. 68.

⁷⁸ Srov. PITÁKOVÁ, M. *Praktická příručka pro chůvy*, s. 40-41.

⁷⁹ ČÁP, J. *Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy*, s. 161.

rodiny a být ochotná s nimi diskutovat o jakýchkoliv problémech. Kvalitní vztah mezi hostitelskou rodinou a au pair může být velmi přínosný. Hostitelská rodina může získat cennou pomoc s péčí o dítě a také nového přítele, zatímco au pair může získat cenné zkušenosti s cizím jazykem a kulturou hostitelské země, také nové přátele a zážitky.⁸⁰

Mezi au pair a rodičem je velmi důležitá komunikace a vzájemná sympatie. Hned na začátku je důležité si říci, co si obě strany představují a co jako au pair může jejich dětem nabídnout. Pokud se obě strany budou cítit komfortně, je velmi pravděpodobné, že vztah mezi nimi bude fungovat. Každá rodina má jinou představu o povaze své au pair, která by měla pečovat o jejich děti.

Au pair by měla:

- být trpělivá,
- mít dobrý vztah k dětem,
- mít empatii,
- být odpovědná,
- být spolehlivá a dochvilná,
- mít snahu o nejlepší vztah s rodinou,
- mít schopnost dítě zaujmout.⁸¹

Očekávání, kterými se liší rodina od rodiny:

- aktivní,
- flexibilní,
- přirozená autorita,
- klidná,
- kreativní,
- zkušená,
- nekuřačka,
- ochotná cestovat s rodinou
- aj...⁸²

Jednotlivé požadavky na au pair se liší dle preferencí i životního stylu a rytmu každé rodiny.

⁸⁰ Srov. PITÁKOVÁ, M. *Praktická příručka pro chůvy*, s. 58.

⁸¹ Srov. Tamtéž, s. 62.

⁸² Srov. PITÁKOVÁ, M. *Praktická příručka pro chůvy*, s. 63.

4 Respondentky

Na základě autorčiny osobní zkušenosti a zkušeností několika dalších respondentek, které osobně zná, popsala a zároveň porovнала, jak děti trávily svůj VČ v rodinách s au pair. Získané informace byly získané z osobní komunikace, kdy autorka práce žila ve Velké Británii.

TEREZA

Věk/původ: 19 let/ČR

Jak se dozvěděla o rodině: internet

Město působení: Aldershot – Hampshire

Typ rodiny/povolání: Oba rodiče původní/ matka – armáda, otec – IT pracovník

Typ bydlení: velký dům se zahradou

Počet dětí v rodině/věk: Sebastian – 7 let, Philippa – 5 let, Lucinda – 1,5 roku

Kapesné: 90 £

Pracovní doba: 30 hodin/3 dny

Společně trávený VČ s rodiči: Rodiče byli v týdnu pracovně vytíženi a trávili s dětmi pouze víkendy, kdy se jim stoprocentně věnovali. Společné chvíle trávili sportem, jelikož celá rodina je sportovně založená, grilovali či cestovali do zahraničí (lyžování, chata ve Francii). Tímto byl kompenzován čas, který s dětmi netrávili v průběhu pracovního týdne.

VČ dětí trávený s au pair: Pravidelné řízené aktivity s nejmladší Lucindou – 1x týdně zpěv a plavání, návštěva herny, hřiště + různé výlety, které si autorka práce mohla sama naplánovat (zoo, herní centra, procházky v parcích). Pokud měly děti prázdniny ve škole, měla na starost všechny tři děti a připojily se k aktivitám s nejmladší Lucindou.

Důležité postřehy v rodině: Děti se nesmí v týdnu dívat na TV (nemají povolena žádná elektronická zařízení), nesmí si samy vzít jídlo, mají naplánovaný každý den, sladkosti pouze o víkendu.

Povinnosti au pair: Celodenní péče o nejmladší Lucindu (od podání snídaně do koupání), uklízení hraček, žehlení, vyzvedávání starších dětí ze školy, vaření večeře.

Shrnutí:

Autorka by svou práci obohatila o osobní zkušeností s hostitelskou rodinou, kde působila jako au pair. Hostitelskou rodinu si našla na Facebookových stránkách a po několikahodinových hovorech se s rodinou domluvila. Od prvního okamžiku ji rodina

přijala jako vlastní, a tak se mezi nimi cítila velmi dobře, i přesto, že její angličtina nebyla pro každodenní rozhovory dostačující. Na spoustu věcí nebyla zvyklá a až poté, co na vlastní kůži poznala péči o děti v cizí zemi, si uvědomila, čeho by si měla vážit. Od doby, kdy se autorka vrátila, změnila názor na mnoho věcí, jelikož to, co zde považuje za běžné, tak ve Velké Británii postrádala. Pro příklad uveďme kvalitní bezplatnou zdravotní péči nebo typicky české potraviny, které ve Velké Británii postrádala. Nicméně s hostitelskou rodinou je stále v kontaktu a těší se, až jim představí svého syna.

Rodina podporovala snahu trávit VČ s dětmi aktivně, jelikož se sami snažili jim vyplnit VČ pravidelně v průběhu celého týdne. Cílem autorky bylo aktivně podporovat a rozvíjet jejich dovednosti a znalosti s ohledem na jejich věk a zájmy. Snahou bylo přizpůsobit VČ tomu, co je naplňuje a baví. Záměrem autorky práce nebylo pouze naplánovat dětem VČ, aby jej trávily aktivně, ale spíše v nich vzbudit zájem o jisté aktivity a následně je v tomto směru rozvíjet a podporovat. Díky tomu, že jí hostitelé svěřili auto, mohla s dětmi trávit čas i mimo domov a zajistit jim tak různorodý program. Program dětí během pracovního týdne byl organizován ze strany rodičů, zejména zajištěním různých kroužků, které starší děti navštěvovaly – plavání, vaření a sportovní kroužek. Každý den po příjezdu domů si za asistence au pair udělaly úkoly, vykouply se a poté již přijížděla domů matka, která si děti převzala. Matka jezdila domů dříve než otec. Dříve znamenalo v 19:00–19:30 hod. Z toho je zřejmé, že s dětmi neměli možnost trávit téměř žádný čas, proto jim to vynahrazovali o víkendech.

Dle popisu je zřejmé, že rodina měla vše až přehnaně naplánováno a dbala na dodržování pravidel. O víkendech si jeden z rodičů vzal několik kuchařek, sepsal nákup a jel nakoupit + připravil oběd, zatímco druhý z rodičů byl s dětmi pryč (většinou se jednalo o dopolední výlet nebo sportovní aktivitu). Na základě nakoupených produktů sepsali autoři práce recept a z jaké kuchařky má dětem uvařit. Rodina dbala na zdravý životní styl, proto si mohly děti dovolit sladké pouze o víkendu, kdy se většinou servíroval koupený dort nebo zmrzlina.

S ohledem na již zmíněná pravidla a organizaci času dětí se nastavená pravidla zdála značně přehnaná. Za celou dobu, co v rodině působila, nezažila, že by děti neměly nějaký program nebo by mohly jít se sousedy ven (chození ven s jinými dětmi v této rodině nebylo povoleno). Při pohledu na tuto rodinu zpětně děti sice měly naplánovaný každý den, ale pokud rodiče mohli, tak jim věnovali veškerý svůj čas a energii, aby s nimi mohli trávit čas a užít si společné chvíle. Oba rodiče byli pracovně značně vytížení, neměli žádný VČ pro sebe a veškerý svůj čas věnovali dětem. S odstupem času autorka práce

obdivuje, jak měli rodiče rozdělené povinnosti a vše s přehledem zvládali.

NIKOLA

Věk/původ: 24 let/ČR

Jak se dozvěděla o rodině: Vlastní rodina

Město působení: Farnborough – Hampshire

Typ rodiny/povolání: Matka – Polka, otec – Čech/matka – prodavačka, otec – tovární dělník

Typ bydlení: Malý byt se společnou zahradou

Počet dětí v rodině/věk: Bruno – 2 roky

Kapesné: 70 £

Pracovní doba: 40 hodin/5 dní

Společně trávený VČ s rodiči: Rodiče přicházeli z práce kolem 16:00 – 17:00 hod. Dalo by se říci, že měli dostatek času na to, aby naplánovali různé aktivity, ale nebylo tomu tak. VČ s Brunem trávili spíše doma, občasnou procházkou nebo návštěvami u polských kamarádů. Jednou za čas grilovali na společné zahradě a v létě synovi připravili bazén, kde se zase sešlo více českých a polských rodin. Jinak neměli snahu plánovat aktivně VČ se synem nebo mu naplánovat program mimo domov.

VČ dětí trávený s au pair: Bruno neměl žádné pravidelné řízené aktivity. Au pair Nikola často s Brunem chodila na procházky do parku, navštěvovala různé vnitřní herny nebo procházela obchody. Jelikož autorka práce měla k dispozici auto a bydlela ve vedlejším městě, často jezdili na výlety společně. Au pair Nikola byla v trávení VČ značně omezena nejen díky dojezdu, ale také nezájmem ze strany samotných rodičů Bruna.

Důležité postřehy v rodině: Bruno se často díval na pohádky na tabletu nebo TV, v rodině nebyl nastavený žádný řád a vše se dělo spontánně, což vzniklo zejména tím, že rodiče neměli potřebu trávit aktivně se synem VČ či se mu více věnovat. Bruno tak trávil VČ spíše pasivně s ohledem na svůj věk.

Povinnosti au pair: Nákup potravin, celodenní péče o Bruna, úklid a vaření zejména pro Bruna, ale také pro jeho rodiče. Rovněž zajišťovala VČ pro Bruna a jeho aktivity.

Shrnutí:

Au pair Nikola byla Češka, proto s ní byla autorka práce v kontaktu a často trávily společný čas s dětmi, jelikož Bruno a Lucinda si byli věkově velice blízko. Nutno na začátku zmínit, že otec Bruna byl Nikolín strýc, což značně poznamenalo péči o Bruna a

vzájemný vztah mezi Nikolou jako au pair a hostitelskou rodinou. Rodina nestanovila a nedodržovala téměř žádná pravidla a Nikola měla velkou volnost v tom, jakým způsobem trávit VČ s Brunem a jaké aktivity mu zajistit. Jednalo se o česko-polskou rodinu, která často svůj VČ trávila u přátel a známých. Jiné zájmy neměli a neměli ani snahu se aktivněji věnovat svému synovi.

Velký vliv měla rovněž finanční situace rodiny, která nebyla ideální. To byl zřejmě také důvod, proč nemohli au pair Nikole dávat větší obnos peněz například na výlety, kroužky, cestování či dětské skupiny a kluby, jež by zajistily aktivnější trávení Brunova VČ. Právě z tohoto důvodu měla autorka práce snahu au pair Nikole pomáhat a brala ji s sebou na výlety. Nicméně zastávám názor, že VČ lze zcela jistě trávit aktivně, ale zároveň úsporně s ohledem na finance. Důležitá by měla být snaha zajistit dětem dětství plné zážitků a objevování nového. Tato rodina raději trávila společný čas se svými známými pasivně. Brunovi jeho VČ aktivně neplánovala ani k tomu neposkytla možnosti au pair Nikole.

SARA

Věk/původ: 21 let/Itálie

Jak se dozvěděla o rodině: Agentura

Město působení: Aldershot – Hampshire

Typ rodiny/povolání: Oba rodiče Britové/ matka – dětská lékařka, otec – armáda

Typ bydlení: Menší dům se zahradou

Počet dětí v rodině/věk: Chloe – 8 let, Emily – 10 let

Kapesné: 65 £

Pracovní doba: 30 hodin/5 dní

Společně trávený VČ s rodiči: Matka byla často o víkendech v práci a oba rodiče se dětem zřídka věnovali společně. Potkávali se spíše večer nebo jen mezi dveřmi. Pokud měli možnost se dětem věnovat oba rodiče, vždy naplánovali výlet, návštěvu restaurace, kina nebo společně hráli hry a užívali si společný čas doma. Rodiče se snažili zajistit dětem alespoň občas možnost trávit čas společně jako rodina. Bohužel jim to mnohdy znemožňovalo zaměstnání a povinnosti, ale minimálně jednou za měsíc spolu čas jako rodina trávili. Zejména otec rodiny si na to velmi potrpěl, jelikož si vyčítal, že s rodinou, především s dětmi, tráví velmi málo času.

VČ dětí trávený s au pair: Děti se Sarou netrávily téměř žádný VČ. Cestou ze školy se společně zastavily v kavárně, ale to měly dovolené pouze 2x v měsíci. Dívky už byly

starší, a tak raději trávily jejich volno s kamarádkami venku nebo na mobilu. Jejich zájmy se již lišily od zájmů menších dětí. Nebylo zcela nutné je pravidelně hlídat a organizovat jim program. Dívky si svůj VČ představovaly zcela jinak než jej trávit s au pair.

Důležité postřehy v rodině: Velká volnost, dívky byly závislé na mobilu, častá práce rodičů o víkendu. Rodiče mnohdy nevěděli, kde jejich dcery tráví VČ.

Povinnosti au pair: Doprovod dětí do školy, nákup potravin, praní, žehlení, každodenní úklid domácnosti, vyzvedávání dětí ze školy.

Shrnutí:

Tato rodina měla starší dcery a dle autorky práce byla Sara spíše pomocná síla v domácnosti než au pair. Dívky byly starší a neměly již zájem o trávení VČ se Sarou, ale raději dávaly přednost kamarádkám, což bylo v jejich věku asi pochopitelné.

Jelikož rodiče měli náročné zaměstnání, trávili s dětmi velmi málo času společně. Velmi často se mýjeli, tudíž s dívkami trávil každý rodič VČ sám, zejména pak přes týden k večeru. Každá chvíle, kdy byli oba rodiče doma, byla vzácná a dívky trávily každou volnou chvíli s rodiči. Rodiče se snažili trávit společný čas s dcerami aktivně, aby měly dcery na co vzpomínat a užily si společně strávené chvíle. Rodina však také velmi často trávila čas doma, kde hrála různé společenské hry, což byla velmi oblíbená činnost všech členů rodiny. Dalo by se říct, že tato rodina si vážila každé strávené chvíle, a to i přesto, že dcery byly v pubertálním věku. Sara sice odváděla dívky do školy, ale jejich program ve VČ často nebyl slučitelný s tím, že by je doprovázela chůva. Mnohdy pro ně ani nedocházela do školy, jelikož hned po škole měly dívky program se svými přáteli. Dívky byly také schopné samostatně docházet na volnočasové kroužky a následně dorazit domů bez doprovodu dospělé osoby. S tímto přístupem se lze setkat poměrně často, jelikož au pair v těchto rodinách fungují spíše jako pomocná síla v domácnosti.

ANNIE

Věk/původ: 24 let/Španělsko

Jak se dozvěděla o rodině: Agentura

Město působení: Farnborough – Hampshire

Typ rodiny/povolání: Oba rodiče pocházeli z Indie/matka – uklízečka, otec – instalatér

Typ bydlení: Menší dům bez zahrady

Počet dětí v rodině/věk: Marcus – 6 let, Olivia – 6 let

Společně trávený VČ s rodiči: Rodiče se dětem téměř nevěnovali a ty si mohly dělat, co chtěly, bez ohledu na to, zda je to správně, či nikoliv. Pokud měly prázdniny, vzali je

rodiče na výlet nebo vymysleli program, ale jinak vše bylo na Annie. Rodiče netrávili tolik času v práci jako jiní rodiče, ale v jejich případě šlo spíš o nezáměr o děti. Neměli snahu věnovat svůj čas dětem, jejich výchově a rozvoji.

VČ dětí trávený s au pair: Annie v této rodině fungovala převážně jako uklízečka, než aby se věnovala dětem. Děti s ní trávit čas nechtěly a raději trávily čas ve svém pokoji, kde sledovaly seriály nebo byly na mobilu. Snažila se neustále vymýšlet různé programy, ať už doma nebo venku, ale bez zájmu dětí. Děti nebyly zvyklé trávit VČ aktivně s rodiči, tudíž ani s au pair to nevyhledávaly.

Důležité postřehy v rodině: Velká volnost, časté používání elektronických zařízení, nevhodná strava pro děti, nízký zájem ze strany rodičů o to, jak děti tráví VČ.

Povinnosti au pair: Zajištění chodu domácnosti.

Shrnutí:

Při zhodnocení rozsahu práce au pair Annie, lze usoudit, že její náplň práce se značně lišila od očekávání, která zahrnovala zejména starost a péči o děti. Rodina pocházela z Indie, ale děti byly narozené ve Velké Británii. Každá rodina má své zvyky a tradice, ale v této rodině nebyla nastavena žádná pravidla ani zachovány tradice, spíše naopak. Každý člen si dělal, co chtěl bez ohledu na ostatní. Vzhledem k tomu, že zcela chyběla pravidla, vládla v této rodině do značné míry anarchie. Když byla Annie vyzvednout děti ze školy, často se stávalo, že ji nepozdravily. Dětem chyběly základy slušného chování. Snažila se s nimi navazovat komunikaci, ale pokud již odpověděly, tak vždy jen něco drze odsekly. Postrádaly úctu k dospělým osobám a au pair Annie vnímaly spíše jako vetřelce, který je svou starostlivostí obtěžuje a vnucuje jim pravidla. Po příchodu domů si občas udělaly úkoly, ale ač Annie vymýšlela rozmanitý program, její snaha byla zbytečná. Snažila se rozvíjet jejich znalosti, vymýšlela různé aktivity doma, venku, chtěla s nimi jezdit na kole, ale děti nejevily zájem o žádnou z těchto aktivit. V této rodině děti neměly absolutně žádné zájmy, koníčky a bylo na nich vidět, že jsou uzavřené do sebe. Nebyly od mala vedeny k základům slušného chování, neměly žádné povinnosti, nikdy pravidelně nedělaly žádné volnočasové aktivity ani netrávily čas s rodiči. Tato absence pravidel jim zcela pokřivila jejich přístup k okolí i ke své osobě. Annie si několikrát s rodiči promluvila, ale nemělo to žádný smysl, neboť za pár dní se všechno vrátilo do starých kolejí. Rodiče své potomky k ničemu nevedli, a když děti nemusely, žádnou snahu neprojevovaly. Děti raději sledovaly seriály, k tomu si otevřely slané nebo sladké pochutiny, a to bylo vše. Po příchodu rodičů se to nezměnilo, jelikož byli rádi, že mají

klid. Pouze jim připravili večeři (většinou smažené krokety a hranolky nebo podobné polotovary), a tím jejich rodičovská role končila. V této rodině děti trávily svůj VČ na mobilu nebo na gauči u seriálů s různými nezdravými pochutinami v ruce.

Porovnání VČ dětí

Společný čas dětí trávený s autorkou práce měly děti naplánovaný stejně, jako tomu bylo s rodiči, ovšem důraz na trávení VČ a také tlak na aktivní využití jejich času lze vnímat zejména ze strany rodičů u autorky práce. Autorka textu se snažila zejména zajistit dětem VČ s ohledem na jejich zájmy a jejich silné stránky. Cílem bylo rozvíjet jejich dosavadní znalosti a dovednosti rovněž s ohledem na jejich věk. Trávení VČ dětí s rodiči lze vnímat jako kompenzaci nedostatku času ze strany rodičů. Rovněž také jejich až přehnaná snaha, aby děti navštěvovaly každý den nějaký kroužek, značí, že rodina chtěla dětem vynahradit jejich zaneprázdněnost během pracovního týdne. Organizace času dětí a spolupráce rodičů se zdá jako ukázková, ovšem snaha dětem zajistit aktivní VČ se může časem jevit jako kontraproduktivní. Každé dítě má mít jistý režim, ovšem měly by být vedeny také k trávení VČ dle svého uvážení a snaze zabavit se samostatně bez organizování času. Děti by měly mít možnost trávit jejich chvíle se svými vrstevníky bez přímého dozoru rodičů. Buduje se tak nejen jejich společenský život a sociální role ve společnosti, ale také vzájemná důvěra mezi rodiči a dětmi. Starší děti by časem mohly mít pocit, že jim rodiče nedůvěřují. Rodiče se také v období puberty mohou setkat s bojkotováním pravidel a také se snahou tato pravidla obejít. Vliv vrstevníků bude časem značný.

Au pair Nikola se setkala s naprosto opačným přístupem. Rodiče Bruna nejevili o VČ svého syna velký zájem. Jeho VČ byl z velké části závislý na tom, jaký program au pair vymyslí bez ohledu na to, co by si přáli rodiče. Ačkoliv by měli prostor, jelikož nebyli natolik zaneprázdnění, jako tomu bylo u autorčiny hostitelské rodiny, nejevili o aktivní VČ trávený se synem zájem. Rodina trávila se synem jejich společný čas převážně doma, sledováním pohádek na tabletu nebo na telefonu. Občas se setkávali s jinými rodinami při společném grilování, což se dalo považovat za jedinou aktivitu se synem. Jedná se o naprostý opak autorčiny hostitelské rodiny. Jejich program nebyl vůbec organizován rodiči a každý den vyplýval z aktuální situace, s čímž se autorka práce u své rodiny nikdy nesetkala. Obě zmíněné rodiny jsou naprostými protiklady. První rodina organizuje dětem každou volnou chvíli, a to dokonce i čas trávený s au pair, zatímco druhá zmíněná rodina neorganizuje VČ vůbec. Tato situace může souviset s finančními možnostmi rodiny, ovšem zcela jistě lze nalézt aktivity bez ohledu na ekonomickou situaci rodičů. Au pair

Nikola se snažila zajistit Brunovi alespoň nějaký aktivně trávený VČ, k čemuž jí pomáhala autorka práce, jelikož se znaly a měla k dispozici auto. Jezdily s dětmi na výlety a podnikaly s nimi různé aktivity přiměřené jejich věku. Jinak au pair Nikola chodila s Brunem na procházky a trávila s ním čas zejména v parku nebo na hřištích.

Au pair Sara působila v rodině, kde vyrůstaly dívky pubertálního věku, což se značně podepsalo také na její náplni práce. Dívky trávily většinu VČ zcela samostatně, bez dohledu au pair nebo rodičů. Rodiče jsou pracovně zaneprázdnění a během týdne se většinou doma mívají. I o víkendech jsou velmi často oba v práci, z čehož lze usuzovat, že dívky jsou zvyklé trávit svůj VČ bez dozoru a rovněž jsou vedeny k samostatnosti. Au pair Sara tak plnila zejména roli domácí hospodyně, kuchařky, občasného řidiče a dalo by se říci, že měla na starost chod celé domácnosti, což nebylo v silách rodičů. Její péče o děti spočívala zejména v tom, že je zavezla do školy, popřípadě jim pomohla s úkoly, ze školy je v případě potřeby vyzvedla a obstarala jejich potřeby, když byly dívky doma. VČ spolu trávily v minimální míře. Pokud rodiče byli v práci, tak dívky trávily společné chvíle se svými kamarády nebo v rámci kroužků, na rozdíl od předchozí rodiny. Dívky jsou sice starší, ale nejstarší dítě první rodiny je věkově blízko Emilly, tudíž lze trávení VČ v těchto rodinách objektivně porovnávat. Opět se zde setkáváme s dvěma protipóly. Jedna rodina organizuje program všech dětí na celý týden bez ohledu na jejich zájmy, kdežto hostitelská rodina au pair Sary organizuje VČ s ohledem na jejich pracovní aktivity. Dívky sice mají během týdne volnočasové kroužky, ale jinak tráví čas dle svého uvážení a bez dohledu rodičů. Rodiče se snaží s dětmi trávit volné chvíle, ale nemají potřebu jim plánovat každý den a každou minutu celého týdne. Naopak je vedou k samostatnosti a snaží se zajistit si vzájemnou důvěru. Právě důvěra v tomto směru hraje svou roli, což bylo uvedeno již výše.

Hostitelská rodina au pair Annie rovněž vykazuje extrémy, jelikož zde nebyla nastolena žádná pravidla, tradice ani zásady slušného chování. Děti nebyly zvyklé zdravit a nechtěly trávit s Annie žádný VČ. Rovněž přístup rodičů byl absolutně lhostejný. Nevedli děti k ničemu, a přestože měli dostatek VČ, raději je trávili bez dětí a nechali je u telefonu nebo u tabletu. Právě tento stereotyp chtěla au pair Annie změnit, ale marně. I přesto, že se s rodiči snažila komunikovat o výchově dětí, bylo to zcela bez odezvy. Tento nezájem rodičů je však neobvyklý, což je zřejmé u výše uvedených rodin. Většina rodičů se i přes zaneprázdněnost a pracovní povinnosti snažila dětem ve volných chvílích věnovat, k tomu však u této rodiny nedocházelo. Děti absolutně nejevily zájem trávit s rodiči společný čas, což u předchozí rodiny bylo zcela obráceně, a to i přesto, že dívky

se pomalu blížily do pubertálního věku. Zde au pair narážela na totální nezáměr rodičů trávit s dětmi VČ aktivně, což bylo velmi podobné také u hostitelské rodiny au pair Nikoly. Rodina sice měla zatím jen jedno dítě, ale snaha vést jej alespoň k jistým aktivitám chyběla, minimálně snaha převést tuto povinnost na au pair. U poslední hostitelské rodiny se ani snaha au pair Annie nesetkala s úspěchem, a proto se z ní stala zejména hospodyně nežli partnerka pro aktivně strávený čas.

Obecně lze říci, že trávení VČ s rodinou se následně odráželo také na trávení VČ s au pair. V případě, že rodina byla časově velmi zaneprázdněna, snažila se buď dětem zajistit program sama, nebo si pořídila au pair, která se jim mohla věnovat v jejich nepřítomnosti. Au pair vždy musely být konfrontovány se zvyky rodiny a de facto je přijmout a zapracovat je do péče o děti. Děti buď měly naplánovanou každou volnou chvíli, anebo naopak se au pair setkala s absolutním nezájmem ze strany rodičů. Právě to, jak se rodiče dětem ve volných chvílích věnovali, se následně projevovalo také v tom, jak děti chtěly aktivně trávit VČ s au pair. U starších dětí byl zájem menší, což se však dalo očekávat s ohledem na jejich věk a zájem trávit VČ s přáteli mimo domov.

Právě rodinné zvyky a tradice mají vliv na děti a děti jsou následně odrazem svých rodičů. To, jak rodiče tráví svůj VČ a společné chvíle se svými dětmi, se následně projevuje na jejich vývoji a také se to promítá do jejich budoucího života. Těžko lze očekávat, že se děti z poslední uvedené hostitelské rodiny budou chovat slušně a budou respektovat dospělé osoby, když je k tomu rodiče nevedou a už nyní v jejich věku neumí au pair ani pozdravit. Pokud u dětí nejsou vybudována pravidla a zásady slušného chování, je později náročnější přivést je k aktivnímu trávení VČ. Není to však nemožné. Zde je ale role rodiny zcela zásadní. Právě rodiče musí jít příkladem a doplňovat tak snahu au pair. Jako ideální se jeví trávení VČ s au pair aktivně a následně pak také ve volných chvílích s rodinou ve vzájemné shodě. Pak je péče a snaha trávit aktivně VČ pro děti přirozeným jevem a součástí jejich dětství. Následně pak tato pravidla, možná by se dalo říct i zvyky, převádí do svého dospělého života a na své potencionální děti. Tímto se rovněž buduje vzájemná důvěra mezi rodiči a jejich dětmi. Pak se posiluje nejen role rodičů, ale také jejich vliv na trávení VČ dětí a jejich projevy chování nejen v rámci rodiny, ale potažmo celé společnosti.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce je věnovaná trávení VČ dětí v rodinách s au pair. Autorka práce je vděčná, že ji bylo umožněno zvolit si toto téma především z důvodu, že působila jako au pair, a mohla tak přispět svými vlastními zkušenostmi a poznatky. Cílem práce bylo popsat a zároveň porovnat, jak děti tráví svůj VČ v různých hostitelských rodinách. Jako nástroj použila rešerši zdrojů odborné literatury a 4 respondentky, které působily v anglických rodinách včetně autorky. Odborné texty jsou doplněny o autorčiny poznatky a názory. V první kapitole se zabývala VČ a po nastudování odborné literatury zjistila, že VČ je velmi důležitý pro každého jedince, ač si tento fakt mnoho lidí neuvědomuje. Děti v dnešní době mají mnoho možností, a pokud jim je to umožněno, měly by toho využít, jelikož právě ony jsou naše budoucnost.

V kapitole s názvem Au pair využila publikaci Búrikové a Müllera, která ji ujistila v tom, že au pair by měla být součástí rodiny. S tímto názorem se autorka ztotožňuje a může to z vlastních zkušeností potvrdit, ale rovněž si uvědomuje, že to v dnešní době není až tak běžné, spíše výjimečné. Druhá kapitola se zabývala VČ, kdy je krátce vysvětlena historie, definice a na závěr práva a povinnosti au pair.

V poslední kapitole se autorka rozepsala o výchově, jelikož v této práci hraje také velkou roli a vše spolu souvisí. Velmi záleží, jaký styl výchovy rodiče zastávají a od toho se samozřejmě odvíjí VČ dětí a jejich budoucí rozvoj osobnosti. Každá rodina nemá možnosti a finanční prostředky, ale každý rodič by měl dětem dávat lásku, protože tu potřebují ze všeho nejvíc.

Cíl práce byl splněn a výsledkem je, že každá rodina je jiná a v tomto případě může být problematické porovnávat individuální rodiny, jelikož to může vést ke stereotypům a zjednodušování. Je důležité si uvědomit, že každá rodina je jedinečná, má své způsoby, fungování, zvyky a tradice, které vycházejí z mnoha faktorů, včetně kultury, náboženství, vzdělání a podobně. Dle autorčina názoru zde hrají velkou roli rodiče a jejich vlastní zájem trávit s dětmi čas. Z výpovědí respondentek vyplynuly značné rozdíly mezi rodinami.

Autorka práce by chtěla vyzdvihnout osobní vztah s její hostitelskou rodinou, jejich vztah byl velmi pevný a svěřené děti věděly, že jim byla oporou. Vždy si vzájemně vycházeli vstříc a těšily se na společné chvíle.

V době, kdy působila jako au pair, byla velmi nezkušená a tato pracovní zkušenost ji obohatila na celý život. Díky působení v několika odlišných rodinách a z rozhovorů

s dalšími respondentkami poznala různé kultury, výchovné přístupy, nové přátele, a pochopila, že v některých rodinách rodiče nefungují. To jí do značné pomohlo ujasnit si své vlastní priority. Zahraniční zkušenost v roli au pair jí pomohla ujasnit si, na co by se měla při výchově zaměřit, jaká by chtěla být a jak s dětmi pracovat, aby s nimi měla hezký a harmonický vztah. Tyto zkušenosti se již snaží uplatňovat u svého ročního syna a velmi dbá na to, aby společně trávili čas, jelikož je to nesmírně důležité a děti citlivě vnímají, co se kolem nich děje. Autorka práce zastává názor, že co do dětí v jejich útlém věku bude vloženo, to nám v budoucnu vrátí.

Tato práce by mohla být vhodná pro budoucí au pair, rodiče či pro kohokoliv dalšího, který se o danou problematiku zajímá a chce se dozvědět, jak to v jiných rodinách funguje.

Závěr bakalářské práce by autorka práce ukončila tím, že se jí práce psala velmi dobře, některé kapitoly dokonce přinesly nostalgickou náladu a vracely se krásné vzpomínky na okamžiky, které se svou hostující rodinou prožila.

Seznam použité literatury

BLÁHA, V. *Výchova mimo vyučování na základních školách*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1984. ISBN 14-289-84.

BÚRIKOVÁ, Z., MILLER, D. *Au-pair*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON) ve spolupráci s Českou asociací pro sociální antropologii (CASA), 2013, 267 s. ISBN 978-80-7419-151-0.

ČÁBALOVÁ, D. *Pedagogika*. Praha: Grada, 2011. Pedagogika. ISBN 978-80-247-2993-0.

ČÁP, J. a MAREŠ, J., *Psychologie pro učitele*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-273-7.

ČÁP, J. *Psychologie výchovy a vyučování*. Praha: Karolinum, 1993. ISBN 80-7066-534-3.

ČÁP, J. *Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy*. Praha: ISV nakladatelství, 1996. ISBN 80-85866-15-3.

DÖMENY, E. *Slečna au-pair aneb jak jsem pečovala o anglické děti*. Praha: Formát, 2003, 272 s. ISBN 80-86718-17-4.

DVOŘÁKOVÁ, M., Z., KOLÁŘ, I., TVRZOVÁ a R., VÁŇOVÁ. *Základní učebnice pedagogiky*. Praha: Grada, 2015. Pedagogika. ISBN 978-80-247-5039-2.

GRIFFITH, S. a LEGG, S. *Au pair: praktický rádce pro práci v zahraničí*. Vyd. 1. Brno: CP Books, 2005, 288 s. ISBN 80-251-0668-3.

HÁJEK, B., B., HOFBAUER aj. J., PÁVKOVÁ. *Pedagogika volného času*. Praha: Univerzita Karlova, 2003. Texty pro distanční studium [edice]. ISBN 80-7290-128-1.

HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5.

KAPLÁNEK, M. *Volný čas dětí staršího školního věku: vybrané výsledky výzkumu volného času a životního stylu dětí ve věku 11-15 let jejich využití v pedagogice*. České Budějovice: Nakladatelství Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2022. ISBN 978-80-7394-934-1.

KAPLÁNEK, M. *Volný čas a jeho význam ve výchově*. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1250-8.

- KAVANOVÁ, A. a CHUDÝ, Š. *Výchova a volný čas: vybrané kapitoly z pedagogiky volného času*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2005. Učební texty vysokých škol [Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, edice]. ISBN 80-7318-266-1.
- KOHOUT, K. *Základy obecné pedagogiky*. Vyd. 2., dopl. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. ISBN 978-80-7452-009-9.
- MATĚJČEK, Z. *Dítě a rodina v psychologickém poradenství*. Praha: SPN, 1992. Psychologická literatura. ISBN 80-04-25236-2.
- PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Vyd. 3. aktualiz. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-711-6.
- PELIKÁN, J. *Výchova jako teoretický problém*. Ostrava: Amosium servis, 1995. ISBN 80-85498-27-8.
- PETRUSEK, M., MAŘÍKOVÁ, H. a VODÁKOVÁ, A. *Velký sociologický slovník*. Praha: Univerzita Karlova, vydavatelství Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-310-5.
- PITÁKOVÁ, M. *Praktická příručka pro chůvy*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5005-7.
- POSPÍŠILOVÁ, H. *Mládež, hodnoty a volný čas*. Olomouc: Hanex, 2010. ISBN 978-80-7409-036-3.
- STŘELEČEK, S. *Kapitoly z teorie a metodiky výchovy. I.* Brno: Paido, 1998. ISBN 80-85931-61-3.
- SUCHÁNKOVÁ, E. *Hra a její využití v předškolním vzdělávání*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0698-9.
- VÁŽANSKÝ, M. a SMÉKAL, V. *Základy pedagogiky volného času*. Brno: Paido, 1995. ISBN 80-901737-9-9.
- VESELÁ, J. *Jak ve volném čase?: projekty her pro volný čas dětí a mládeže*. Hradec Králové: Gaudeamus, 1997. ISBN 80-7041-146-5.
- VORLÍČEK, Ch. *Úvod do pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1979. ISBN 80-86022-79.
- ZELINOVÁ, M. *Volný čas efektívne a tvorivo: teória a prax výchovy mimo vyučovania*. Bratislava: Iura Edition, 2012. ISBN 978-80-8078-479-9.

Seznam použitých internetových zdrojů

AuPairWorld: Definition "au pair": What is an au pair? [online]. Germany, © 1999 - 2023 [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://www.aupairworld.com/en/wiki/definition-au-pair>

AuPairWorld: How many hours does an au pair have to work? [online]. Germany, © 1999 - 2023 [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://www.aupairworld.com/en/wiki/working-hours>

BabyCentre: Au pairs [online]. Norwich, © 2000–2023 [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://www.babycentre.co.uk/a541456/au-pairs>

Culturalcare: Au pair vs. chůva: Jaký je v tom rozdíl? [online]. Praha, 2019 [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://blog.culturalcare.cz/prace-a-cestovani/au-pair-vs-chuva-jaky-je-v-tom-rozdil>

CZEXPATS IN SCIENCE: Jak je to v Británii s mateřskou s porovnáním s ČR? [online]. Praha, 2019. [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://czexpats.org/clanek/jak-je-to-v-britanii-s-materskou-v-porovnani-s-cr/>

Seznam zkratk

ČR	–	Česká republika
IT	–	Informační technologie
TV	–	Televize
VČ	–	Volný čas

PŘÍLOHY

Seznam příloh – ilustrační fotografie

Příloha I.	<i>Velikonoční tvoření</i>
Příloha II.	<i>Zdobení sušenek</i>
Příloha III.	<i>Hrátky na dětském hřišti</i>
Příloha IV.	<i>Rodinný výlet</i>

Příloha I. Velikonoční tvoření

Zdroj: vlastní

Příloha II. Zdobení sušenek

Zdroj: vlastní

Příloha III. *Hrátky na dětském hřišti*

Zdroj: vlastní

Příloha IV. Rodinný výlet

Zdroj: vlastní

ABSTRAKT

JUNGBAUEROVÁ, T. *Volný čas dětí v rodinách s au pair*. České Budějovice 2023.
Bakalářská práce. Jihočeská univerzita V Českých Budějovicích. Teologická fakulta.
Vedoucí práce M. Novotný

Klíčová slova: volný čas, au pair, výchova

Bakalářská práce se zabývá popisem a následným porovnáním, jak děti tráví volný čas v rodinách s au pair. Tato práce je teoretická. První kapitola se zabývá volným časem, druhá kapitola přibližuje roli au pair a poslední kapitola je zaměřena na výchovu.

Druhá část popisuje fungování hostitelských rodin z hlediska výchovného stylu a trávení volného času. Těží ze zkušeností několika oslovených au pair, s nimiž spolupracovala, a zejména ze zkušeností vlastních. Součástí kapitoly je stručné shrnutí a porovnání jednotlivých rodin a jejich výchovných přístupů.

ABSTRACT

Leisure time of children in families with au pair

Key Words: leisure time, au pair, education.

The bachelor's thesis deals with the description and subsequent comparison of how children spend their free time in families with au pairs. This work is theoretical. The first chapter deals with free time, the second defines the role of au pair and the last chapter focuses on education.

The second part describes the functioning of host families in terms of educational style and leisure time. The author draws from the experiences of several au pairs she worked with, and especially from her own experience. This chapter also contains a brief summary and comparison of individual families and their educational approaches.